

SAKSFREMLEGG

x Originaldokument.
___ Dokumentet er oversatt.

Arkivsak: 2016/610-4	Arkiv: 145	Saksbehandler: 'Marit Elisabeth Hætta Gaup	Dato: 15.11.2016
-------------------------	---------------	---	---------------------

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Økonomiutvalget	
	Personalstyret	
	Formannskapetets innstillingsmøte	
	Kommunestyret	

Økonomiplan 2017-2020 med handlingsprogram og årsbudsjett 2017

Utskrift sendes:

Fylkesmannen i Finnmark, Statens Hus, 9815 Vadsø
Vefik IKS, Postboks 1023, 9503 Alta
KUSEK IKS, Postboks 1261, 9505 Alta

Det vises til:

- Økonomiplan 2017-2020 med handlingsprogram og årsbudsjett 2016 (forslag)
- Kommunelovens §§44, 45 og 46
- Statsbudsjettet 2017 og grønt skjema
- KS prognosemodell til rammetilskudd 2017
- Økonomireglement for Kautokeino kommune

Vedlegg:

Økonomiplan 2017-2020 med handlingsprogram og årsbudsjett 2017 (forslag)
Mulige tiltak 2017

Saksfremlegg:

Kommunens økonomiplan går over 4 år med årlig rullering. Første året er neste års budsjett. Bevilgningsbudsjettet består av et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett. I samsvar med kommunens økonomireglement fastsetter/ tildeler kommunestyret bevilgningene til kommunens drift på netto rammenivå. Tjenesteenhetene skal så fastsette det årlige detaljbudsjettet med et driftsvolum innenfor den rammen som blir gitt. Netto ramme skal i samsvar med økonomireglementet ikke overskrides uten kommunestyrets samtykke, det vil si at kommunestyret har behandlet sak om endring av netto rammetildeling. Enhetslederne har dermed innenfor sin delegerte budsjettmyndighet et pålagt ansvar om at netto driftsrammer ikke skal overskrides slik det framgår av budsjettskjema 2B i økonomiplanen.

Plandokumentet består av økonomiplanen og i tillegg et verbalt handlingsprogram hvor kommunestyrets mål, prioriteringer og føringer for de respektive rammeområdene/ tjenesteenhetene er beskrevet. Handlingsprogrammet danner grunnlaget for enhetenes virksomhetsplaner den påfølgende år.

Inntektene:

Staten vedtar årlig overføringene til kommunene i statsbudsjettet i desember måned. I tillegg foretas de årlige endringer i overføringene til kommunene gjennom revidert nasjonalbudsjett i mai måned det påfølgende år.

Overføringene fra staten utgjør omtrent 90 % av inntektsgrunnlaget. Skatt og rammetilskudd utgjør omlag 70 % av alle inntektene. Resten er egeninntekter som kommunen i noen grad kan påvirke.

Rammetilskuddet og skatteinntektene er beregnet ved bruk prognosemodellen som Kommunenes Sentralforbund (KS) utarbeider årlig. Dette har vist seg å være en sikker måte å framskaffe gode budsjetteringsdata på. Det hefter likevel noe usikkerhet på størrelsen av skatteinntektene, men siden svikt av skatteinntekter kompenseres nesten 100% over rammetilskuddet har vi valgt å bruke KS sin prognose også for skatteinntektene med justering ut fra historiske data.

Inntektene består i tillegg av eiendomsskatt, kommunale avgifter og gebyrer, brukerbetaling, salg og leieinntekter, salg av konsesjonskraft, tilskudd til barnehager og refusjon fra Sametinget for merutgifter ved tospråklighet.

Summen av de frie inntektene framgår av budsjettskjema 1A i økonomiplanen.

Utgiftene:

Vi på de fleste områder nå på et driftsnivå der det ikke er rom for flere kutt, uten å legge ned eller å effektivisere. Lønns og pensjonskostnader binder opp 67 % av driftsinntektene, så det er ikke enkelt å finne sparetiltak som gir store nok utslag til å skape en bedre økonomisk situasjon. Selv om det løpende vurderes kostnadsbesparende tiltak, vil det ofte ta tid før effekt av effektivisering- og kostnadsbesparende tiltak slår inn for fullt.

Selv om rammeoverføringene er økt så øker kostnadene mer enn inntektene, og det er nødvendig å redusere driftsutgiftene. Årsaken er generell lønns- og prisstigning, økte pensjonsforpliktelser samt økte utfordringer innen helse, pleie og omsorg.

Endring i demografien med økning av antall eldre og tungt pleietrengende i tiden framover gjør at budsjetttrammene til pleie og omsorgstjenestene er økende og går på bekostning av andre tjenesteområder og ikke lovpålagte oppgaver.

Ut fra de økonomiske utsiktene, er det ikke tilrådelig å øke driftsvolumet fordi det vil binde opp mye driftsmidler og redusere handlingsrommet.

Styrking av likviditeten og driftsnivå:

Kommunens likviditet er anstrengt og styrking av likviditeten er nødvendig. Ubrukte lånemidler har bidratt til en midlertidig styrket likviditet, men det er forventet at bildet vil endre seg når de planlagte investeringene gjennomføres.

Investeringer:

Investeringene har i tidligere planperioder vært lagt på is, og kun de mest nødvendige investeringer er gjennomført. Kommunens vannsystem er gammelt og behovet for utbedring er stort. Tiden er inne for å gjennomføre en grundig vurdering av hvilke tiltak som bør gjennomføres i forhold til utbedring av vannsystemet.

Investeringene har i 2017 en samlet ramme på 11,2 mill kr og finansieres med ubrukte lånemidler, fondsmidler og overføring fra driftsregnskap. Se budsjettskjema 2B i økonomiplanen. Oppgradering av kulturhuset, Bakteharji og veier fortsetter. Alle nye investeringstiltak som foreslås må finansieres med nye låneopptak.

Det er nødvendig å gjøre en prioritering av hvilke investeringsprosjekter som skal velges fremover og setter av penger til å planlegge disse, fordi gjennomføring av slike vedtak tar tid.

Vedlikehold:

Kommunens bygningsmasse og vann- og rensesystem har store vedlikeholdsbehov. Med etterslep i vedlikeholdet øker sannsynligheten for at det vil komme store uforutsette utgifter, som svekker likviditeten og kan gå utover andre driftsoppgaver.

Vurdering:

I kommunens økonomiske situasjon, og forventede fremtidige økonomiske situasjon, betyr det å øke budsjettet ett sted, kutt et annet sted. Etter flere år med innsparinger er driftsnivået på et minimum. Å kutte enhetenes budsjetter til urealistiske nivåer, som de ikke klarer å overholde, vil ikke være økonomisk forsvarlig. Budsjettet i dag gir lite rom for å øke driftsnivået uten at det går utover lovpålagte oppgaver. En god måte å ruste seg mot en økonomisk krise på, er å budsjettere realistisk og sette av midler som kan brukes når kommunen får uforutsette utgifter og risikerer underskudd.

Profilen i budsjettet kan oppsummeres slik:

- fortsatt kostnadsbesparende tiltak
- effektivisere virksomheten slik at det frigjøres arbeidskraft til forbedring av tjenestene
- vurdere investerings- og vedlikeholdsbehovet i et langsiktig perspektiv
- budsjettere realistisk og avsette midler til uforutsette tiltak og hendelser

Forslag til vedtak:

Kommunestyret vedtar formannskapetets innstilling til økonomiplan 2017-2020 og årsbudsjett 2017 med følgende endringer:

